

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **O. S.**, zast. JUDr. Ludvíkem Hynkem, advokátem, se sídlem AK Praha 1, Václavské nám. 17, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 25. 2. 2004, č. j. 15 Az 169/2003 – 26,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného Ministerstva vnitra č. j. OAM-2046/VL-07-C10-2002 ze dne 25. 7. 2002 nebyl žalobci udělen azyl z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a současně bylo rozhodnuto o tom, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona. Žalovaný dospěl ve svém rozhodnutí k závěru, že důvodem žádosti o udělení azylu byly potíže žadatele s vyděrači, kteří jej obtěžovali v období od dubna do srpna 2001 a požadovali po něm placení „výpalného“. Další skutečnosti, které žadatel uvedl ohledně své víry a státní příslušnosti své manželky, byly podle názoru správního orgánu vysloveny účelově. Konstatoval, že žadatel požádal o azyl až v době, kdy byl z České republiky správně vyhoštěn. Správní orgán dospěl k závěru, že uvedené skutečnosti nelze podřadit pod důvody uvedené v § 12 zákona o azylu. Neshledal

dále důvody pro udělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu, ani existenci překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu.

V podané žalobě uvedl žalobce, že napadá výrok rozhodnutí správního orgánu v celém jeho rozsahu. Tvrdil, že správní orgán nesprávně posoudil skutkový stav věci a na základě toho vydal rozhodnutí, které žalobce považoval s ohledem na příslušná ustanovení zákona o azylu za nesprávné. Navrhoval, aby soud zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem č. j. 15 Az 169/2003 – 26 ze dne 25. 2. 2004 žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve svém rozhodnutí vycházel z obsahu správního spisu. Konstatoval, že na straně žalobce neexistují důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, neboť problémy s vyděrači a náboženským přesvědčením jsou problémy se soukromými osobami a žalobce nepodnikl žádná důsledná opatření k ochraně svých práv. Podle názoru soudu nesplňoval žalobce ani podmínky pro udělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu. Soud dále uvedl, že správní orgán vyhodnotil i důvody překážek vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu v porovnání s uvedenými dokumenty o situaci na Ukrajině, přičemž na základě toho neshledal na straně žalobce ani překážky vycestování taxativně vymezené v tomto ustanovení zákona. Soud se s tímto hodnocením rovněž ztotožnil. Dospěl poté k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal kasační stížnost žalobce (dále jen „stěžovatel“). V kasační stížnosti uvedl, že Krajský soud v Ústí nad Labem se ztotožnil s odůvodněním rozhodnutí správního orgánu o odmítnutí udělení azylu. Vyslovil názor, že správní orgán i krajský soud rozhodly nesprávně na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Skutečnosti, které v řízeních dosud uvedl jako důvody žádosti o udělení azylu, jsou pravdivé. Problém je v tom, že není schopen je zajistit osobně, neboť má obavy o svůj život v případě návratu na Ukrajinu. Konstatoval, že je v moci českých státních orgánů jeho tvrzení si ověřit v rámci například právní pomoci. Konkrétně měl na mysli fyzické napadení, léčení a hlášení věci milici na Ukrajině. V tom byly podle jeho názoru orgány zjišťující skutkový stav nečinné. Domníval se, že právo člověka na bezpečný život je jedním ze základních lidských práv člověka. Neschopnost ukrajinských orgánů vytvořit pro něj bezpečné podmínky pro život a zabránit mafii v ohrožování jeho života je neschopnost politická. Namítal dále, že Česká republika by mu mohla umožnit pobyt alespoň do té doby, kdy bude Ukrajina schopna zajistit účinně jeho bezpečnost před mafií. Uvedl dále, že se mu jedná o to, aby se české orgány pokusily zjistit pravdu od ukrajinských orgánů. Dále uvedl, že je ženatý s L. S., s níž má jednu nezletilou dceru A. S. Jeho manželka je také žadatelkou o azyl. Navrhoval, aby rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem byl zrušen a věc byla vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení. Současně navrhl, aby byl přiznán odkladný účinek kasační stížnosti.

Správní orgán ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že popírá její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Odkázal na správní spis a vlastní podání a výpovědi učiněné stěžovatelem v průběhu správního řízení. Dále se podrobně vyjadřoval k námitkám stěžovatele. Navrhoval, aby kasační stížnost byla zamítnuta a aby nebyl přiznán odkladný účinek kasační stížnosti.

Poté byla věc předložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přípisem ze dne 19. 10. 2004, č. j. 4 Azs 364/2004 – 39, vrátil spis krajského soudu s tím, že dosud nebyly splněny podmínky pro jeho předložení podle § 108 s. ř. s. Konstatoval, že v kasační stížnosti nejenže není označen její důvod ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s., ale ani z dalšího obsahu kasační stížnosti nelze dovodit, z jakých důvodů je výše uvedený rozsudek napadán. Zavázal proto krajský soud k tomu, aby postupem podle § 106 odst. 3 s. ř. s. vyzval zástupce stěžovatele k doplnění kasační stížnosti, a to zejména o uvedení důvodů (nejen jejich označením ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s., ale i jejich obsahovým vyjádřením) kasační stížnosti ve vztahu k napadenému rozsudku, z nichž by bylo patrno, z jakých konkrétních důvodů je rozsudek výše uvedený napadán. Dále zavázal soud k tomu, aby výzva k odstranění nedostatku obsahovala poučení o tom, že v případě neodstranění vad kasační stížnosti bude kasační stížnost Nejvyšším správním soudem odmítnuta (§ 106 odst. 1, § 37 odst. 5 s. ř. s.).

Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením č. j. 15 Az 169/2003 – 41 ze dne 4. 3. 2005 vyzval žalobce, aby odstranil nedostatky kasační stížnosti ve smyslu pokynu Nejvyššího správního soudu. Současně žalobce poučil o tom, že nebude-li kasační stížnost v soudem stanovené lhůtě doplněna nebo opravena a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne. Uvedené usnesení bylo zástupci žalobce doručeno dne 8. 3. 2005. Zástupce žalobce však na výzvu soudu obsaženou ve výše uvedeném usnesení nereagoval.

Krajský soud poté předložil věc Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud po posouzení věci dospěl posléze k závěru, že přestože stěžovatel na výzvu soudu k doplnění kasační stížnosti nereagoval, nelze uzavřít, že by tento nedostatek spočívající v nedoplnění kasační stížnosti bránil v pokračování v řízení o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal napadený rozsudek podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlédnout podle § 109 odst. 3 s. ř. s.

Stěžovatel v kasační stížnosti výslovně důvody ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s. neoznačil. Z jejího obsahu lze však dovodit, že uplatňuje důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené a) nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, b) vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku krajského soudu neshledal.

Z obsahu správního spisu bylo zjištěno, že stěžovatel v žádosti o udělení azylu ze dne 13. 4. 2002 uvedl, že Ukrajinu opustil dne 30. 11. 2001 proto, že se tam nedá žít. Dále uvedl,

že měl společně s manželkou stánek na trhu a nějací lidé po něm žádali 800 dolarů. Stěžovatel vše nahlásil na policii, ta neznámé lidi zadržela, ale za dvě hodiny je pustila. Poté mu sami policisté řekli, aby odjel, neboť jinak ho ti lidé zabijí. Dále uvedl, že má problémy i s tím, že je katolík, a ve městě není žádný katolický kostel. V protokolu o pohovoru ze dne 12. 7. 2002 uvedl, že Ukrajinu opustil z toho důvodu, že on a jeho manželka jsou katolíci a ve městě není žádný katolický kostel. Dále sdělil, že jeho manželka je Běloruska, žijí spolu 8 let, přesto nemůže jeho manželka dostat občanství. Popisoval dále problémy s neznámými vyděrači, kteří mu hrozili, že mu unesou dítě. Za hlavní důvod opuštění své vlasti považoval to, že je katolík, a že ho uráželi lidé pravoslavného vyznání. Tuto skutečnost oznámil na policii, ale tam mu bylo sděleno, aby si to vyřídili mezi sebou. Stěžovatel uvedl, že nebyl členem žádné politické strany ani politického hnutí. Problémy s policií nebo s jinými státními orgány rovněž neměl.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to převážně přímo od stěžovatele, vycházel jak správní orgán, tak i soud, a jejich závěr o tom, že důvodem žádosti o udělení azylu byly potíže s vyděrači a problémy s náboženským vyznáním, mají oporu ve skutkových zjištěních učiněných v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu. Nejvyšší správní soud tedy neshledal, že by skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, neměla oporu ve spisech nebo byla s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, nebo že by napadené rozhodnutí správního orgánu bylo nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Nelze tedy souhlasit s tvrzením stěžovatele, že správní orgán i krajský soud rozhodly na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Ostatně stěžovatel ani neuvádí, v čem tato neúplnost zjištění spočívá. V tomto směru tedy Nejvyšší správní soud stěžovateli nepřisvědčil.

Nejvyšší správní soud souhlasí i s právním posouzením věci správního orgánu a poté i soudu. Pokud jde o obavy před vyděrači, poukazuje Nejvyšší správní soud na svou konstantní judikaturu, podle níž skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny (shodně též rozsudek 3 Azs 22/2004 – 48 ze dne 10. 3. 2004). Stěžovatel sice uvedl, že se obrátil na policii, která mu však doporučila, aby ze země odjel. I kdyby tomu tak skutečně bylo, je zřejmé, že stěžovatel nevyužil dalších možností, například neobrátil se na prokuraturu nebo na úřad ombudsmana. Pokud jde o problém s náboženským přesvědčením stěžovatele, je třeba uvést, že podle zprávy MZV USA o dodržování lidských práv na Ukrajině ze dne 4. 3. 2002, ústava a zákon zaručují svobodu vyznání a státní moc toto právo v praxi v podstatě respektuje. Některá menšinová a netradiční náboženství se však na lokální úrovni neustále potýkají s potížemi při registraci a při nákupu nebo pronájmu nemovitostí, přestože již je méně zpráv o takových potížích, než tomu bylo dříve. V zemi neexistuje žádné státní náboženství. Ústava i zákon uvádějí odluku církve od státu. I kdyby tedy, jak tvrdí stěžovatel, měl on i jeho manželka problémy s osobami jiného vyznání, které se mu posmívaly kvůli jeho víře, nelze zřejmě dovodit, že by toto jednání soukromých osob bylo prováděno, podporováno či trpěno úřady ve státě, jehož je stěžovatel státním občanem, případně že by tento stát nebyl odpovídajícím způsobem schopen zajistit ochranu stěžovatele před takovým jednáním. Nejvyšší správní soud tedy dospěl ve shodě se správním orgánem i se soudem k tomu, že skutečnosti, které stěžovatel uvedl jako důvody pro udělení azylu, nelze podřadit pod ustanovení § 12 zákona o azylu, podle něhož se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno,

že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Pokud se stěžovatel domnívá, že si české státní orgány měly ověřit jeho tvrzení u ukrajinských státních orgánů, je třeba uvést, že správní orgán nepochybil, pokud stěžovatelovu výpověď považoval za dostatečnou, navíc ji v žádném případě nezpochybnil. Bylo by tedy zcela nadbytečné se dotazovat státních orgánů země původu, aby kontaktovaly správní orgány a zjišťovaly, jaká situace byla v případě stěžovatele před tím, než ze země původu odešel. Ostatně je málo pravděpodobné, že by tímto způsobem mohlo dojít k potvrzení stěžovatelových tvrzení.

Pokud jde o námitku stěžovatele, v níž uvádí, že je ženatý s manželkou L. S., s níž má nezletilou dceru, která je rovněž žadatelkou o azyl, je třeba uvést, že uvedenou skutečnost stěžovatel uvedl poprvé až v kasační stížnosti, takže Nejvyšší správní soud k ní nemohl přihlížet. Podle ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s. totiž ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, co bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nepřihlíží.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že námitky stěžovatele uplatněné v kasační stížnosti neshledal důvodnými a kasační stížnost proto jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Se zřetelem k tomu, že Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl bezprostředně poté, co vyzval stěžovatele k odstranění vad kasační stížnosti a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

..

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Protože žalovaný, který měl i v tomto stadiu řízení úspěch, žádné náklady řízení neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, a stěžovatel byl v řízení neúspěšný, bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu